

TUBERCULOZA RĂMÂNE O PROVOCARE PENTRU REPUBLICA MOLDOVA ȘI ROMÂNIA

Maximian Curoșu

Conducător științific: Olga Cernelev

Disciplina de igienă, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Tuberculoza este o provocare majoră pentru sistemul de sănătate publică, fiind plasată printre primele zece cauze de deces în lume. **Scopul lucrării.** Evaluarea comparativă a situației epidemiologice privind tuberculoza în Republica Moldova și România. **Material și metode.** S-a realizat o analiză comparativă a datelor statistice colectate prin intermediul Sistemului Informațional de Monitorizare și Evaluare a Tuberculozei (SIME TB) din Republica Moldova și a datelor sistemului TESSY (The European Surveillance System) din România. **Rezultate.** Potrivit OMS, povara tuberculozei este concentrată în 18 țări unde ratele de notificare rămân de 8 ori mai mari decât în restul regiunii. Astfel, România și Republica Moldova rămân încă printre țările care luptă împotriva tuberculozei, încât aici se atestă cea mai mare incidență. În anul 2019, în Republica Moldova au fost înregistrate 18.2 cazuri versus România - 17.4 la 100 mii de locuitori. Proporția cazurilor înregistrate la copii cu vârsta de 0-14 ani pentru România este de 3.4% și Republica Moldova - 4%. În ultimii ani, în ambele țări, depistarea cazurilor de tuberculoză s-a îmbunătățit. Numărul de cazuri noi a scăzut cu 4.2 cazuri la 100 mii locuitori în Republica Moldova și de la 2.9 la 1.8 cazuri la 100 mii de locuitori în țara vecină. Rata de succes a tratamentului pentru cazurile de tuberculoză în România s-a menținut la aproximativ 83% (mai mare decât în Uniunea Europeană - 77%), iar rata de abandon este de 6.5%. În Republica Moldova, rata succesului la femei (86.4%) este mai înaltă decât la bărbați (83%), iar rata de abandon al tratamentului - este mai mică printre bărbați (9.9%) în comparație cu femeile (11.2%). **Concluzie.** Deși în ultimii ani Republica Moldova și România au înregistrat progrese în controlul tuberculozei, severitatea epidemiei continuă să persiste. În aceste condiții, sunt necesare următoarele: asigurarea accesului la servicii de diagnostic și tratament; fortificarea serviciilor de informare și educare a populației precum și implicarea comunității și a societății civile în prevenirea și combaterea tuberculozei la nivel național. **Cuvinte-cheie:** tuberculoza, rata, cazuri, provocare.

TUBERCULOSIS REMAINS A CHALLENGE FOR THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND ROMANIA

Maximian Curoșu

Scientific adviser: Olga Cernelev

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu University

Background. Tuberculosis is a major challenge for the public health system, being placed among the top ten causes of death in the world. **Objective of the study.** Comparative evaluation of the epidemiological situation regarding tuberculosis in the Republic of Moldova and Romania. **Material and methods.** A comparative analysis of the statistical data collected through the Tuberculosis Monitoring and Evaluation Information System (SIME TB) from the Republic of Moldova and the TESSY (The European Surveillance System) data from Romania was carried out. **Results.** According to the WHO, the burden of tuberculosis is concentrated in 18 countries where notification rates remain 8 times higher than in the rest of the region. Thus, Romania and the Republic of Moldova remain among the countries fighting against tuberculosis, so that the highest incidence is recorded here. In 2019, 18.2 cases were registered in the Republic of Moldova versus Romania - 17.4 per 100 thousand inhabitants. The proportion of cases registered in children aged 0-14 for Romania is 3.4% and the Republic of Moldova - 4%. Tuberculosis case finding has improved in both countries in recent years. The number of new cases decreased by 4.2 cases per 100 thousand inhabitants in the Republic of Moldova and from 2.9 to 1.8 cases per 100 thousand inhabitants in the neighboring country. The treatment success rate for tuberculosis cases in Romania has remained at approximately 83% (higher than in the European Union - 77%), and the dropout rate is 6.5%. In the Republic of Moldova, the success rate in women (86.4%) is higher than in men (83%), and the treatment dropout rate is lower among men (9.9%) compared to women (11.2%). **Conclusions.** Although in recent years the Republic of Moldova and Romania have made progress in controlling tuberculosis, the severity of the epidemic continues to persist. Under these conditions, the following are necessary: ensuring access to diagnostic and treatment services; strengthening the information and education services of the population as well as the involvement of the community and civil society in the prevention and fight against tuberculosis at the national level. **Keywords:** tuberculosis, rate, cases, challenge.